

ZAJEDNIČKA PLATFORMA MIKRO, MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA
- ZAHTJEVI I PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA
U BOSNI I HERCEGOVINI -

Juni 2014. god.
Ažurirana verzija 3

Zahtjevi i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini

Autor:

Meliha Gekić Lerić, dipl. ecc.

Koautor:

mr.sc Goran Dodig

Izdavač:

Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK

Za izdavača:

Tomislav Majić

Grafička priprema i štampa:

PRINT TEAM d.o.o., Mostar

Za štampariju:

Zvonko Marojević

Tiraž:

500

Zahvaljujemo se svima koji su dali svoj doprinos prilikom izrade ove platforme.

Obavještenje o autorskom pravu

Ovim se daje dozvola za korištenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta u bilo kojem obliku i bez naknade, bez naknade autorskih prava i zvaničnog zahtjeva upućenog autorima ili LEDnet-u pod uslovom da kopije nisu napravljene ili distribuirane u cilju ostvarivanja dobiti. Autorska prava priznaju se uz navođenje izvora.

Autori i LEDnet ne garantuju, niti podnose žalbu u vezi sa aktuelnošću, tačnošću, pouzdanošću ili bilo kojim drugim aspektom vezanim za ovaj dokument.

Autori i LEDnet kao ni sponzori ni pod kakvim uslovima ne mogu biti odgovorni za bilo kakvu direktnu, indirektnu, posebnu, slučajnu ili posljedičnu štetu, ili za bilo kakvu naknadu štete koja bi proistekla iz ili u vezi sa korištenjem ovog dokumenta, po bilo kojoj teoriji odgovornosti, čak i ako je obaviješten o mogućnostima takve naknade štete.

Sadržaj

Lista skraćena.....	6
Uvod	7
1. Zahtjevi i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja	8
1.1 Pokretanje biznisa i zatvaranje biznisa	8
1.2 Rad biznisa	10
1.2.1 Porezi (fiskalni nameti/opterećenje) i doprinosi.....	10
1.2.2 Neporezni (parafiskalni) nameti.....	13
1.2.3 Obezbjedenje finansijskih sredstava.....	17
1.2.4 Poslovna infrastruktura	18
1.2.5 Zakoni	21
1.2.6 Izvoz.....	43
1.2.7 Tržište rada / Edukacija	44
1.2.8 Ostali problemi	46
1.3 Prestanak rada biznisa	48
2. Politike i programi razvoja male privrede.....	48
2.1 Bosna i Hercegovina	48
2.2 Republika Srpska.....	49
2.2.1 Zaključci i preporuke	49
2.3 Federacija Bosne i Hercegovine.....	51
2.4 Kantoni u Federaciji	53
3. Zahtjevi LEDnet-a za kreiranje politika	56
3.1 Anti – korupcione mjere	56
3.1.1 Proces davanja podsticaja za razvoj MSP-a	56
3.1.2 Vanjska revizija utroška sredstava	56
3.2 Smjernice za razvoj instrumenata podrške MSP	56
3.2.1 Poslovni inkubatori	57
3.2.2 Kreditno garantni fondovi.....	57
3.3 Prepreke za razvoj preduzetništva/obrta u RS.....	58
3.4 Prepreke za razvoj obrta u F BiH	58
3.5 Komunalne naknade i poslovno okruženje	59
3.6 Analiza parafiskalnih nameta u Bosni i Hercegovini – kako kreirati registar parafiskalnih nameta i izrada nacrtu registra	60
4. Analize akademske zajednice	61
4.1 Analiza sistema podrške u RS-u	61
4.1.1 Programi podrške/podsticaja za razvoj MSP u Republici Srpskoj.....	61
4.1.2 Kreditna podrška MSP	62
4.1.2.1 Kreditna podrška Investiciono razvojne banke Republike Srpske	62
4.1.2.2 Podrška Garantnog fonda Republike Srpske	62
4.1.3 Finasijska podrška sa lokalnog nivoa.....	63
4.2 Analiza modela finansiranja – fond za obrtna sredstva	63
4.2.1 Prijedlozi modela olakšavanja pristupa kapitalu MMSP	64
4.3 Analiza prestanka rada biznisa	64
4.3.1 Primjena stečajnog zakona u FBiH i moguće izmjene insolventijske prakse	64
4.3.1.1 Zašto se ne pokreću blagovremeno stečajni postupci ?.....	65
4.3.1.2 Zašto organ ovlašten za zastupanje ne pokreće stečajni postupak ?.....	65
4.3.1.3 Zašto radnici stečajnog dužnika ne pokreću stečajni postupak ?.....	66

Zahtjevi i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini

4.3.1.4	Zašto sindikat ne pokrene pitanje dobivanja materijalne nadoknade radnicima koji su ostali bez posla zbog pokrenutog stečajnog postupka?	66
4.3.1.5	Zašto državni organi te institucije u javnom vlasništvu ne pokreću stečajni postupak ?	67
4.3.1.6	Preporuke za raspravu	67
Popis literature		68
Ostalo		68

Lista skraćenica

APIF	Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge
BDP	Bruto domaći proizvod
CLUSTER	Klaster drvne industrije i industrije namještaja „Drvo“ Prijedor
COSPE	Cooperazione per lo Sviluppo dei paezzi Emergenti
CZ	Civilna zaštita
DP	Državna preduzeća/poduzeća
EU	Europska unija
FBIH	Federacija Bosne i Hercegovine
FERK	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine
FMERI	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
FMRPO	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
FZZZ	Federalni zavod za zapošljavanje
GEM	Global Entrepreneurship Monitor/Globalni monitor preduzetništva
HABOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HNK/Ž	Hercegovačko-neretvanski kanton/županija
ICD	Izvozna carinska deklaracija
IUG	Institucija uzajamnog garantiranja
JLS	Jedinice lokalne samouprave
JP	Javno preduzeće
KGZ	Korištenje gradskog građevinskog zemljišta
KN	Komunalna naknada
LEDNet	Mreža organizacija za lokalni ekonomski razvoj
LiNK	Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK, Mostar
MMSP	Mikro, mala i srednja preduzeća/poduzeća
MSP	Mala i srednja preduzeća/poduzeća
NBR	Nezavisni biro za razvoj Modriča
OXFAM	Italijanska NVO
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PLOD	Centar za promociju lokalnog razvoja Bihać
PREDA	Agencija za ekonomski razvoj Grada Prijedora
REDAH	Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu
RPG	Registar poljoprivrednih gazdinstava
RS	Republika Srpska
UINO	Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje
UPIP	Udruga poduzetnika i poslodavaca Žepče
USK/Ž	Unsko sanski kanton/županija
USP	Udruženje samostalnih privrednika-poduzetnika Olovo
VTK	Vanjskotrgovinska komora
ZB	Zadružna banka
ZDK	Zeničko-dobojski kanton/županija

ZFOS	Zadružni fond za obrtna sredstva
ZIP	Zakon o izvršnom postupku

Uvod

Platforma predstavlja zahtjeve i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja mikro, malih i srednjih preduzeća, udruženja koja rade sa mikro, malim i srednjim preduzećima i svih ostalih aktera koji podržavaju navedene zahtjeve i preporuke. Platforma je dokument koji se redovno ažurira. Zahtjevi su predstavljeni u tri grupe.

U prvoj grupi su zahtjevi i preporuke vezane za pokretanje i zatvaranje biznisa i najbitniji elementi koji čine poslovno okruženje, odnosno najveće prepreke za poslovanje MMSP-a u oblastima: poreza, neporeskih nameta, finansija, poslovne infrastrukture (fizičke i usluga uključujući razne dozvole i certifikate), zakoni, izvoz i tržište rada. Zahtjevi su vrlo konkretni i precizno definišu problem, prijedlog za rješenje problema i nadležnu instituciju. Preporuke su vezane za određene probleme koje nismo u mogućnosti precizno definisati radi njihove kompleksnosti. U drugoj verziji LEDnet je analizirao dio preporuka i „pretočio“ iste u konkretne zahtjeve.

U drugoj grupi su zahtjevi i preporuke vezani za politike i programe svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Treća grupa zahtjeva se odnosi na prijedloge za kreiranje politika ili smjernice razvoja pojedinih instrumenata podrške MMSP-ima ili za rješavanje nekih od uočenih problema (npr. vezanih za korupciju). U prethodnom periodu, LEDnet je na osnovu vlastitog iskustva, kao i naučno-istraživačkog rada sa akademskom zajednicom kreirao prijedloge ovih politika/smjernica za razvoj i ponudio ih na korištenje vlastima. Prijedloge smatramo kvalitetnim upravo zato što predstavljaju spoj/kombinaciju dobre prakse i prijedloga akademske zajednice.

Četvrta grupa zahtjeva je prezentirana u sažetcima analiza koje je napravila akademska zajednica.

Sve zahtjeve i preporuke smo navodili isključivo prema dinamici evidentiranja, a ne prema važnosti. Platforma je kreirana i ažurira se na slijedeći način:

- prvi nacrt je kreiran na osnovu dosadašnjeg iskustva i rada udruženja LINK, NBR, PLOD, UPIP, PREDA, COSPE, Oxfam Italia, projekta LEDnet, programa SeeNet¹
- drugi nacrt je kreiran radom stručnjaka, koji su u obzir uzeli i ankete MSP-a koje su sprovele članice LEDneta, nacrt je prezentiran na 5 fokus grupa, nakon čega je napravljena prva verzija
- prva verzija zvanično je usvojena na Prvoj konferenciji Koalicije za jači glas male privrede koja je održana 05.12.2013. godine
- u drugu verziju uneseni su rezultati analiza koje su radile akademske zajednice u periodu novembar-decembar, 2013. godine

Za ostatak dokumenta kontaktirajte nas putem kontakt forme.